

DOMOVINA

Uršaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvršijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pletstojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Narodnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrť leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Naše razmere.

Mnogo se da dandanes v naši državi doseči z upornim kričanjem. To nam kaže najbolj sedanji parlament oziroma njega leva stran s komandantom, bedastim Wolfom, o katerem smo že rekli, da bi bil dober za „klopotec“ na streho državnebornice. Še več pa se da doseči z navadnim opravičenim uporom proti krivicam, katere delajo posamezni uradniki.

Mi Spodnještajerci plačujemo državi davek, ji dajemo vojaštvo, dobro, morda najboljše vojaštvo, a nimamo za to v državnih uradih skoro nobene pravice v jezikovnem oziru. Če je državi in nje uradnikom naš denar dober, ako ji je pomagano z našimi vojaki, kakor z nemškimi in laškimi i. dr., zakaj jim ne bi bil tudi naš jezik dober in spoštovanja vreden. Tako daleč še nismo in ne bomo, da ne bi zahtevali za usluge protiusluge. To je navada med brati, a ne med mačehe, kot kakršno se država napram nam kaže — in nje postavko.

Mi imamo sledeče ljudstvu dostopne urade: sodišče, davkarijo, pošto, železnico in okrajno glavarstvo. Poglejmo, kako je z našimi pravici tukaj.

Pri sodišču se zapisniki spisujejo od uradnih oseb samo nemški, odloki okrožnega sodišča so vsi skoro brez izjeme nemški, odloki okrajnih sodišč, z izjemo kacega zemljeknjižnega odloka, so vsi nemški, ravno tako vse pismene sodbe in razlogi. In za koga se tu uraduje? Nučemo zopet primerjati števila privilegiranih Nemcev in nas Slovencev, a mi pravimo, da dokler je slovenščina tukaj deželni jezik, dokler smo še mi gospodarji te zemlje, katero so nam priborili in pripravili naši pradedje, tako dolgo bomo zahtevali svoje pravice ne samo sodne, nego tudi v jezikovnem oziru.

Kako sedaj temu odpomoči? Državni zbor, interpelacije, prošnje na ministerstvo — vse

zastonj, prazne besede, prazne marnje. Dr. Gregorec je lani celo dolgo vrsto slučajev navedel, v katerih se tolikrat navedeni člen XIX. osnovnih drž. zakonov krši. A vse ne pomaga nič. Vse je pri starem. Ne vemo ali je bil izdan kak ukaz gledé teh nepostavnostij ali ne.

Mnogokrat smo že prosili, da naj se v naše kraje pošiljajo uradniki zmožni ljudskega jezika, a vse to je bilo bob v steno. Ne vemo, kako je to, da višje oblasti tega ne razumejo, da je nemogoče pravico delati in prav soditi, če se tožnika in toženca in prič ne razume. Take razmere vladajo menda samo še v „nemški“ Afriki, v slavnem Kamerunu. Brez števila krivičnih sodb se je na ta način zgodilo in ne samo navadnih zaradi žaljenja časti, nego tudi pred porotniki. In naj navedemo slučaj, ki se je dogodil letos pred porotnem sodiščem v Celju: državni pravdnik je tožil nemški — Slovenca, zagovornik zagovarjal slovenski, predsednik sodišča resumiral nemški. Porotnikom so bila stavljena glavna in eventualna vprašanja nemški; bili so brez izjeme Slovenci — vsaj po krvi, da jim nemščina ni bila gladka. Odgovorili so na vsa vprašanja. Seveda so potem morali še enkrat glasovati, a vprašamo se sedaj, ali je bilo prvo ali drugo glasovanje iz prepričanja in po najboljši vesti, ko niti vedeli niso, o čem da glasujejo.

Ministerstvo se izgovarja, da razume vsak uradnik slovenski, a to nam ni dovolj. Uradnik znaj jezik popolnoma, bodi ga več v pisavi in v govoru. Nam ni dovolj, da zna staro „kranjsčino“ čebljati, on mora znati čisto slovenščino, zakaj uradnik ni zato tu, da bi nam milo materinščino še bolj pačil, kakor so nam jo že „valpti“ iz prejšnjih stoletij.

V to svrhu, da se razmere spremenijo, zahteva naš rod, zahteva mati Slovenija, da naše odličnjaštvo, naši prvaki na Spodnjem Šta-

jerskem storé svojo dolžnost, da jim je več korist narodova, kakor „groš“ aš pa naklonjenost uradnikov.

Dolžnost, sveta dolžnost naših odvetnikov in sploh vseh voditeljev narodovih, kakor vis. č. duhovščine, gg. učiteljev, da pri vseh uradih v v lastnih stvareh zahtevajo slovensko uradovanje, da ne sprejemajo nemških odlokov, da ne govorijo z uradniki nikdar nemški. Ako se izgovarjajo uradniki, da jim je na ta način nemogoče izhajati z nami, je to nam prav. Na tak način bomo dokazali, da so taki uradniki nezmožni pri nas uradovati. Take naj pošiljajo drugam med Tirolce, a ne k nam! Koliko škode se napravi narodu s takim popustljivim ravnanjem ne uvidi se še dandanes, a uvidelo bi se čez nekoliko časa. Ni čuda, da se slovenski sinovi boje državne službe, ker vidijo, da jih tiščijo nazaj, ker so za njih rodna tla boljši Nemci, kakor domačini.

Nazaj toraj z vsem nemškim, kar nam iz uradov pride. Ako delajo to odličnjaki, delal bo to tudi naš kmet, ki pod tem največ trpi, ker ne razume, kaj da „šrifte“ pravijo. Ako poslanci naši ne morejo ministrom in drugim višjim glavam zasukati glav in pokazati prave poti, ker ti birokrati mislijo, da so to prazne, puble fraze, pokaže naj to ljudstvo z dejanjem. Ako se uradniki nočejo sami našega jezika učiti, uči naj jih ljudstvo.

Žalostno je slišati naše odličnjake, kako čvekajo z uradniki nemški, zraven pa ubogi kmetič s široko odprtimi usti in velikimi očmi stoji in posluša, a ne razume nič. Te razmere se morajo radikalno spremeniti. Kaj bomo tu samo po državnem in deželnih zborih in raznih deputacijah prosili in zahtevali, ko se nas ne bojijo nič. Če hočeš, da se te tvoj oboroženi sovražnik boji, mu moraš pokazati orožje, roge, ne pa nastaviti odprte strani.

LISTEK.

Teharski plemiči.

(Dalje)

Med posestvi, ktere so dobili Teharjani od grofa Viljema Celjskega, edinega sina Urha I. v last, je omeniti posebno veliki bukov gozd pod Marijino goro Svetinsko v obsegu 600 plugov. Ker pa ta gozd plemščini, ni prinašal malone nič koristi, ker je bila dobava lesa dražja, kakor se isto drugje kupi, so Teharjani ta gozd na ravno isti način razdelili krajanom in bližnjim podložnikom v last, kakor tudi velike pašnike. Ta prostovoljna razdelitev je bila mogoča samo po vplivu inorodnih starešin.

Poprej sem po pravici omenil, da so zunanji svetovalci, starešine bili boljši politiki kakor plemiči domačini. Razun navedenega svetinskega gozda imela je plemščina Teharska še tu in tam manjše gozde, katerih se je nekaj prodalo in denar potrosil ob uradnih dnevih.

Še le leta 1844. je bilo mogoče po mojem uporu in posredovanju zatreti stoletno navado, da se gostuje ob vsakem uradnem dnevju; to se je zgodilo na sodniškem dvoru Cvibušeka, z do-

mačim imenom Kuneša. Po Cvibušku je bil izvoljen sodnikom Miha Gorišek, pravi Teharjan. Oskrbnik (sindik) H. Duller se je odrekel svojemu dostojanstvu zaradi starosti. Na njegovo mesto je bil stari gospod Sajovic izvoljen kot pravnik in oskrbnik. Sedaj se je gospodarilo in uradovalo tudi brez goščenja po stari navadi do upornega leta 1848.

Še le to leto je prineslo korenito spremembo gledé državne uprave, kakor tudi gledé razmerja podložnih kmetov do graščin.

Na prvem državnem zboru leta 1849. so se sklenili novi zakoni: najvažnejši je bil očevidno zakon, po katerem so se oprostili skozi stoletja podložni kmeti mnogokterih davkov do gosposčin, ter so se tako osamostojili. Glas o tem zakonu je zbudil med narodi veliko veselja hrupa in radosti. Mnogi se tega še spominjajo. V tem je prišel pokojni c. kr. okrajni glavar gospod Schmelcer v Teharje in je uradno naznanil sodnikom in starešinam ter drugemu zbranemu ljudstvu, tako-le: „Glejte, moji ljubi teharski plemiči, kaj so vam zdaj vaše slobodščine? Zdj bodete zgubili svojo sodstvo, zgubili zemljiško in sirotinsko knjigo, ter dečinski denar itd., vse to bodete morali oddati v neka-

terih dneh v Celje in se nikakor ne smete protiviti. Gotovo so ob tej novici gospodje starešine delali kisle obraze. Kmalu potem so oddali sodnik in starešine teharske plemščine vse akte in knjige novo ustanovljenemu c. kr. sodišču v Celji. Potem pa se je kmalu ustanovil začasni občinski red. Pri prvi volitvi je bil županom izvoljen gosp. Fran Ostrožnik. On je prevzel vse plemščini še ostale akte, knjige, pisma in raznolike listine, ter je obdržal tudi starega oskrbnika, gospoda Sajovica, kot občinskega uradnika. Med tem se je začela razbremenitev zemljišč, in kmalu se je razvidelo, kolika napaka je bila, da ni bilo o dohodkih plemščine nobenih natančnih računov in da se niso izterjavali davki v pridelkih. Iz tega razloga je imela teharska gosposčina tudi najslabši izkaz o dohodkih, zato pa je tudi dobila samo 10.042 gld. 15 kr. k. v. odškodnine za odpravljene zemljiške davke, med tem ko je naše župnišče dobilo samo na desetini 15.059 gld. 55 kr. k. v.

Ko bi teharska plemščina izkoristila svoje pravice kakor druge gosposčine, in ko bi imela knjigovodstvo v redu, dobila bi gotovo vsled velikega števila njenih bivših podložnikov odškodnine najmanj 60.000 gld. Davkoopravičene go-

čaj primerno slavil pri polnih vrčih izvrstnega letošnjega vina!

(Blagoslovljenje cerkve in zastav.) Prihodnjo nedeljo t. j. 7. novembra t. l. se bo v Vojniku vršilo slovesno blagoslovljenje nove cerkve. Pri drugem opravilu blagoslovljenje novih zastav šolske mladine, kojima bo kumovala gospa A. Majdič.

(Dober svet o pravem času) je bila beseda vojniškega kmeta ondotnemu nemčurju v našem listu, kajti takoj po tem morali so na zapoved celjskega okrajnega šolskega sveta smreko z frankfurtarico vred odstraniti.

(Obesil se je) dne 26. vinotoka t. l. v Štoreh tovarniški delavec Peter Heine. Zapustil je šest nepreskrbljenih otrok.

(Bralno društvo za Laški trg in okolico) ima redni občni zbor dne 7. novembra t. l. v bralni sobi ob 4. uri popoldne. Vspored kakor navadno. Pri nezadostnem številu udov se vrši zbor eno uro pozneje pri vsakem številu udov. Po skončanem zborovanju zboruje v isti sobi podružnica sv. Cirila in Metoda. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Palec si je odstrelil) po svoji lastni ne previdnosti France Zelič iz Rečice pri Laškem trgu. Bil je namreč na neki gostiji ter je malo vinjen se igral s svojim samokresom, kateri se mu sproži ter poči in palec skoraj popolnoma odtrga. Malo več previdnosti pri orožju bi pač ne bilo odveč, da bi se ne prigodile tolikokrat enake nesreče.

(Na Vranskem) dovršili bodo tekom tega tedna zunanje delo ondotnega državnega splotja, koje bo sprejelo pod streho vse urade tega okoliša. Delo je proračunjeno na 32 000 gl., katere bo spravil v malho celjski Nemeč Lindauer.

(Poštni podvzetniki) kakor poštarji, voditelji pošt i. dr. za Spodnji Štajer imeli so svoje skupno posvetovanje v Šoštanjju v četrtek dne 28. m. m., pri kojem so sklenili v soboto, dne 6. t. m. sklicati v Celje svoj shod, da se pogovorijo o sedajnem svojem stanju in o skupni organizaciji za vspešni napredek.

(Iz Ponikve na juž. žel.) se nam poroča: V noči 27. m. m. sta bili pri kmetu v Cecinju po domače Ferjuc ukradena dva konja s celo opravo in vozič, vrednosti 400 gl. Peljali so se tatovi ob 1. uri ponoči skoz Ponikvo; hudobneža še niso dobili in ga bodo tudi težko.

(Konjiško učiteljsko društvo) ima dne 19. novembra t. l. ob 10. uri dopoldan v slovenski šoli v Konjicah svoje glavno zborovanje z nastopnim vspešnim: 1. Petje „Naša zvezda“ iz Mohorske pesmarice. 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve. 4. Poročilo o glavni skupščini „Zaveze“ in „Lehrerbunda“. 5. Pogovor o načrtu novih disciplinarnih postav za učitelje. 6. Poročilo o delovanju društva v minolem društvenem letu. 7. Volitev novega odbora. 8. Iz vpraševalne skrinjice. 9. Nasveti.

(Že zopet vlak povozil!) V Trbovljah prišel je pretečeno nedeljo sprevodnik Andrej Božič vlaku pod kolesa, ki so ga pri priči strla.

(Zabavni večer) priredi čitalnica v Brežicah v nedeljo dne 14. novembra t. l. v dvorani „Narodnega doma“ v Brežicah. Vspored: A. 1. H. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasan“, moški zbor. 2. Varijacija narodne pesmi na harmoniju. 3. Dr. G. Ipavica: „Danica“, moški zbor z bariton-samospevom. 4. Savski: „Slepec“, narodna pesem za harmonij in citre. 5. G. Eisenhut: „Ti!“ moški četverospjev. 6. Savski: „Tožba“, samospjev s spremljevanjem citre in glasovira. 7. A. Razinger: „Za gore solnce mi zahaja“, moški zbor z bariton-samospevom. B. Petje in prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 krona. Čisti dobiček namenjen je ubogim šolskim otrokom.

(Važna planinska cesta) iz Železne Kaplje na Koroškem preko sedla Sv. Lenarta v Solčavske planine in sicer v slovečo Logarjevo dolino se bo menda vendar gradila. To nujno zadevo, ki bo za gospodarstvo in planinstvo prekoristnega pomena, sprožil je g. dr. Frischauf, a sedaj vložili so isto prošnjo kakor svojedobno Gornjesavinčani tudi koroški stanoviti, tudi so se pridružila vsa štiri avstrijska-planinska društva iste prošnji, koje je dne 20. m. m. naš poslanec

g. vitez Berks predložil ministerstvu notranjih zadev, da se dovoli za zgradbo omenjene ceste državna podpora. Cesta bo dolga nad 10 kilometrov ter se bo prišlo v 4—5 urah iz Železne Kaplje v Solčavo, za koje vožnjo je sedaj rabiti čez Dravograd skoraj cele tri dni.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu oktobru: Povprečna toplina 9.2° C. Najvišja toplina dne 17. 2 h. p. m. 20.8° C. Najnižja toplina dne 29. 7. h. a. m. 1.4° C. Največ padavin dne 4. 26.5 mm. Vsota padavin 86.5 mm. Število dni s padavinami 10, snegom 1, z meglo 9, z nevihto 1. Povprečna oblačnost 64. Prevladoval je sever.

(Vinorejska šola v Mariboru) praznovala je dne 24. vinotoka t. l. 25letnico obstanka. Slovenci se nismo nikoli zamogli ogrevati za ta zavod, kateri je namenjen edino le spodnještajerskemu slovenskemu kmetu, a njegova uredba, poduk in vodstvo je tuje — nemško. Tudi ta slavnost, h koji so prišli različni kmetovalci in kmetiški uradniki, ki so se svojedobno tukaj izobraževali, imela je izzivajočo prusko smer. Med prireditelji je bil seveda tudi kunštini Girstmayer Franci, kateri je z drugimi tovariši skrbel, da se je zvečer pri koncertu prepevala „Wacht am Rhein“.

(Za novo okrožno sodišče v Mariboru) čločili so osobje in sicer: 1. predsednik v 6. činovnem redu, 8. deželnosodniških svetnikov, 6. sodnih tajnikov, 4. sodni pristavi, 1. državni pravnik, 2. državnopravniška namestnika, 1. pisarniški ravnatelj, 2. knjigovodji, 1. pisarniški predstojnik, 12. pisarniških oficijalov, 1. jetniški nadzornik, 10. sodnih slug in 8. jetniških paznikov. Nasprotno pa se opuste do sedaj v to svrhu odločena mesta pri okrajnih sodiščih levega in desnega dravskega brega tam ter jedno mesto državnopravniškega namestnika v Celji.

(Umrli je) dne 12. m. m. v Jarenini vpo-kojeni lembski nadučitelj g. Franc Rošker 72 let star. Dičile so ga vse lepe lastnosti in kreposti uzornega slovenskega odgojitelja. Bil je veren katoličan, strokovnjak v svojem poklicu in požrtvovalen narodnjak. Lahka mu zemlja!

(Bralno društvo pri Sv. Barbari niže Maribora) priredi v nedeljo 7. t. m. svoje glavno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Sklep preosnove imena „Bralno društvo“ v ime „Gospodarsko bralno društvo“. 2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Zapisovanje udov in vplačevanje udnine. 4. Volitev odbora za prihodnje leto. 5. Sklep o določitvi časopisov. 6. Razni predlogi in nasveti. K obilni vdeležbi tega velevažnega društva vabi vljudno odbor.

(Šolstvo na Štajerskem.) Nek strokovnjak podaja nam jako zanimiv izkaz o našem šolskem stanju, kateri osvetljuje krivice, ki se nam v tem oziru po nemških sodežalnih zadajajo. Na vsem Štajerskem je bilo koncem lanskega leta 194.580 ljudsko šolo obiskujočih otrok in sicer v 2162 razredih; na jeden razred je torej prišlo povprek po 90 otrok. Slovenskih otrok je bilo 67.465 v 682 razredih; v jednom razredu torej povprek po 99. Nemških je bilo 127.115 v 1480 razredih, v jednom razredu torej povprek po 85.8. Kakor se vidi, so imeli Nemci v jednom razredu povprek manje otrok nego mi. Natančneje pove izkaz, da je n. pr. bilo na Nemškem razredov z več nego 100 otroci 32, pri nas 52, na Nemškem razredov z več nego 120 otroci 11, pri nas 35, na Nemškem razredov z več nego 150 otroci 5, pri nas 19, na Nemškem razredov z več nego 200 otroci 0, pri nas 6, na Nemškem razredov z več nego 300 otroci 0, pri nas 2. Gori stoječa števila pravijo pa tudi, da smo mi Slovenci Nemcem neko število razredov vzdržali, to se pravi, da smo toliko učiteljev plačali. Račun pokaže, da bi Nemci po pravici smeli imeti le 1412.5, mi Slovenci pa morali imeti 7495 razreda, in da smo Nemcem lansko leto 67.5 razreda, oziroma učitelje za nje plačali. Jeden nemški učitelj pa stane povprek na leto 650 gl. Torej smo mi Slovenci preteklo leto Nemcem za učitelje, ki so v imenovanih razredih učili, plačali 43.875 gl. — Dalje. Nemški učitelji so boljše plačani od slovenskih. Jeden slovenski učitelj pride v letu povprek samo na 570 gl. Ker pa mi Slovenci od vse dače plačujemo 1/3, Nemci 2/3, zato mi Slovenci Nemcem

sploh pomagamo nemške učitelje plačevati. Račun pokaže, da so nemški učitelji, izvzemši one, ki smo je bili poprej šteli, preteklo leto od nas Slovencev dobili 82.028 gl. — Vzemimo še meščanske šole. Takih so imeli Nemci koncem lanskega leta 19, mi Slovenci niti jedne. Od teh šol je bilo 13 takih, pri katerih smo Nemcem pomagali plačevati le učitelje, in 6 takih, pri katerih smo jim pomagali plačevati učitelje, splotja in učila, sploh vse. Na prvih je bilo 60 učiteljev, katerih ima vsak na leto povprek po 1000 gl. Na drugih je bilo 24 učiteljev; za splotja, učila in drugo računimo 3000 gl. Vse skupaj znese 87.000 gl., od katere svote smo mi Slovenci plačali tretjino, to je 29.000 gl. — Za ljudske in meščanske šole Nemcev smo torej mi Slovenci lansko leto plačali 154.903 gl. Kaj bi se dalo pač osnovati s to velikansko vsoto 154.903 gl., katere mečemo leto za letom v malhe nemških nenasitnežev! Koliko svojih učilnic bi se dalo s tem denarjem vzdrževati. A kake protiusluge nam dajajo za to Nemci? Lopato za naš narodni grob.

Druge slovenske novice.

(Vojaška vest.) Najvojvoda Josip Ferdinand imenovan je stotnikom I. razreda pri kranjskem pešpolku št. 17. Divizionar v Ljubljani, g. generalmajor Jos. Höchsmann pl. Hochsan imenovan je podmaršalom. Polkovni zdravnik g. dr. Stare v Ljubljani imenovan je štabnim zdravnikom ravno tam.

(Gospodinjska šola za srednji stan.) — Iz Ljubljane se nam piše: Pretekle dni se je vršil torej občni zbor tega društva, v kratkem ima se konstituirati torej še odbor, — duša zavodu. Če pogledamo imena oseb, ki so izvoljene bile, imamo že tudi jamstvo za obstoj zavoda pred seboj. Gospe in gđne: Gutnikova, dr. Tavčarjeva, Hribarjeva, Maroltova, itd. ali niso to samo vrle, požrtvovalne in neutrudljive dame, v katerih se zrcali čisto žensko rodoljubje v vsem svojem svitu. Dr. Majaron, t. č. predsednik je bil voditelj akcije za ustanovitev, župan Hribar je obljubil v imenu mestnega zastopa podporo zavodu po mestni občini. In namen zavodu? Kako je lep in blag. In ečem vam tudi: zadnji čas je prišla ustanovitev tega nad vse potrebnega zavoda. Le pogledite ženstvo po naših mestih sploh in po tovarnah!! Moralna in fizična propalost sta posledica — slabe vzgoje! . . .

(Poljski izseljenci.) Iz Ljubljane se nam poroča 29. oktobra t. l.: Včeraj popoldne odpeljalo se je iz Ljubljane odgonskim potom dalje proti domovini (v Galicijo) 67 izseljencev večinoma Poljakov — odrasčenih in otrok —, ki so dospeli semkaj iz Braziliije in Amerike. — Revščina, pomanjkanje, obup in — poljsko tiranstvo, tirali so jih iz domovine, v še večji bedi in obupu vračajo se ta krdela „domu“, ki nema že več — strehe zanje! Ali avstrijska vlada res nima sredstev proti sieparskim in bestijalnim elementom, ki uničujejo človeški rod na tak način, v — XIX. stoletju?!

(Zgradba višje gimnazije v Ljubljani) se še ni pričela. O tem se nam poroča: Kadar se gre za kak kulturni zavod na Kranjskem, da nema biti nemšk, takrat vlada nema denarja za Slovence. Kedar pa kaj stori, žrtvovati morate polovico dežela in mestna občina. Ljubljana je med stolnimi mesti v Avstriji morda zadnja, kajti — zá njo ne stori nič! In naši poslanci? Ti in drž. predsednik baron Hein se malo menijo, so li dijaki v poslopji ali v — hlevu! Tako je!

(Südmärkischer (krainisch-küstenländischer) Sängerbund.) Iz Ljubljane se nam poroča: Neznatno število udeležencev s Kranjskega, iz Trsta in Gorice, neznatna slavnost sama, vse to, pri tem pa takno vedenje slovenskega občinstva napram tej in takim nemško-nacionalnim — komedijam, krivo je, da je ta dvavečerna slavnost v Ljubljani minula, brez zanimanja pa tudi brez — škandalov, kakršne bi bila tako rada doživela — baron Hein in uradna „Laibacher Zeitg.“! Smo pač radovedni, kaj porekó sedaj listi á la „Grazer Tagespost“, „Ostdeutsche Rundschau“, celjsko budalo „Deutsche Wacht“

klino" ti pa razbrusi mesečno redno po *stotak* ali še več, — in kaka je tvoja bodočnost, ter kaka njegova!? Mislim, da sem s tem že nekako označil naše razmere, torej zdaj govorimo lahko še o „*suih zemljah*“.

Seznanil sem se z nekim pridnim Slovincem, ki je zdaj že v 2. letniku ter je doma iz nekega slovenskega okraja na Štajerskem. Da je vede zelen mož (ima že blizu 30 let), sprevidel sem kmalu; a občudoval sem ga ter se čudil njegovi vstrajnosti, njegovi žilavosti, ko mi je razodeval svoje razmere. Vprašavši ga, kako si je nakupil toliko tako drugih knjig (kajti te vrste knjige za našo rabo so silno drage — večinoma po 10 in več goldinarjev), seveda kupil jih je od antikvarja, starinarja, ki trži stare, obrabljene knjige po ceni, odgovoril mi je: „*Vselej sem si že prej preračunal, koliko dni bom moral jesti same „suihe zemlje“, če si kupim to ali ono knjigo, in tako sem večkrat po štiri, pet dni živel ob samih trdih, starih zemljah ter — vodi. Takih zemelj dobim osem za 10 kr, pa še tega časi zmanjka!*“ Osupneno sem ga pogledal, rekoč mu, zakaj se ni obrnil do domačega okrajnega zastopa, da bi mu gotovo rad pomagal. — A še večjim začudenjem sem ga gledal, ko mi je odgovoril, da je že „*potrkal*“ pri slovenskem okrajnem zastopu, ki pa je bil gluhi in něm . . . . . Da so res taki, pokazal bi lahko „*črno na belo*“, kaj je pisal neki odlični ud nekega okrajnega zastopa glede podpore, kar navedem tukaj doslovno: „*Štipendije za obisk take šole ni, in okraj nima posebnega interesa (zanimanja) pri tem . . . . .*“ (namreč da bi se naobrazovali v kmetijstvu na takih šolah). — Kaj pa poročete dragi na to? Kaj ne čudno naziranje?!

Naj veljá tudi tukaj naše narodno geslo — sicer nekoliko predrugačeno — glaseče se: „*Svoji — svojim!*“; kajti s praznim želodcem je težko: „*Sveto služiti sveti domovini!*“

Narodno-gospodarske novice.

Splošna pridobnina po našem novem davčnem zakonu.

Piše dr. R. Pipuš.

(Dalje.)

Kontingentna komisija ima pa tudi pravico, posameznim davčnim družbam, katere so po njenem mnenju preveč obremenjene, prispevke primerno znižati, akoprav vsi prispevki skupaj ne znašajo več kakor glavno pridobninsko vsoto, ali pa morda še celo manje. Tudi sme v ta namen porabiti več kakor znaša pribitek vseh prispevkov skupaj čez glavno pridobninsko vsoto. Tudi za prihodnje priredbene dobe ima kontingentna komisija to pravico. Ako se prepriča, da je kaka davčna družba z ozirom na davčno zmožnost njenih pripadnikov in v primeri z drugimi davčnimi družbami preveč obremenjena, ji sme prispevek primerno znižati. Na ta način se utegne pa skupni znesek prispevkov vseh davčnih družeb tako znižati, da ne doseže več glavne pridobninske vsote. Mogoče je pa tudi, da skupni znesek prispevkov vseh davčnih družeb že od začetka ni dosegel glavne pridobninske vsote. V takih slučajih poviša kontingentna komisija prispevek vsake davčne družbe za toliko odstotkov, za kolikor odstotkov se mora povišati skupni znesek vseh prispevkov, da doseže glavno pridobninsko vsoto. To ne velja samo za prvo, ampak tudi za vse daljše priredbene dobe.

Ako znesek vseh prispevkov znaša več kakor glavna pridobninska vsota in ako se pribitek ne porabi popolnoma za odpustke katere sme dajati kontingentna komisija posameznim davčnim družbam, znižajo se prispevki vseh davčnih družeb, torej tudi davčnih družeb prvega razreda za toliko odstotkov, za kolikor odstotkov se mora znižati skupni znesek vseh prispevkov, da ga doseže glavna pridobninska vsota. Kakor smo že videli, to ne velja za prvo priredbeno dobo, ampak za prvo priredbeno dobo se morebiti ostali prsbitek razdeli samo med davčne družbe drugega, tretjega in četrtega razreda, in tudi med te ne enakomerno.

Do zdaj smo določili, koliko pridobnine bode morala plačati vsaka davčna družba, ven-

dar še ne vemo, koliko bode moral vsak posamezni pridobninar plačati k družbinemu prispevku. (Dalje prihodnjič).

Razne stvari.

(Napad na orožnike) V Vodica na Hrvaškem tihotapila sta brata Grgočanac že dalje časa za divjačino. Orožniki to zvedo ter gresta dva, Jurančič in Miljak tatinskima lovcema odzvet puške. Ker pa se tata s silo upreta in orožnika napadeta, ustrela orožnik Jurančič Jakoba Grgočanca, na kar ustrela brat Tomaž drugega orožnika Miljaka. Oba sta na mestu izdihnila.

(V Budapešti) umrl je dne 18. m. m. svoječasni izdelovatelj Košutovih bankovcev, gravir Filip Wachtler. Ti bankovci, ki so bili v prometu le v dobi mažarske ustaje, a takoj po za dušenju revolucije konfiskovali so jih jako strogo, ter je še dandanes kaznjivo, ako ima kdo pritičen enak denar. Vkljub temu čuvajo jih mažarski patrijotje kot najsvetejše relikvije. Nikdo pa se ni več spomnil izdelovatelja, ki je bil svoječasno jako bogat mož, a sedaj je umrl 83letni berač v največji bedi.

(Nesreča na železnici.) Blizu Novega Jorka v Severni Ameriki ponesrečil se je dne 24. m. m. celi vlak. Železnica je speljana po nasipu velikanke reke Hudson. Ta nasip je voda spodjedla in vlak se je zvrnil v vodo. Stroj in sedem vozov je zginilo v valovih, utonilo pa 28 oseb.

Koledar.

Petek (5.) Emerik, vojvoda Ogrski. — Sobota (6.) — Lenart, sp. — Nedelja (7.) 23. pobinkoštna. Prosdocim, škof. — Ponedeljek (8.) 4 venčani mučenci. — Torek (9.) Božidar, m. — Sreda (10.) Andrej Avel., sp. — Četrtek Martin, škof. — Ščip dne 9. ob 10 uri 48 minut predpoludne.

Sejmi.

Dne 6. novembra pri Novi cerkvi, v Lemberg, Rečici, pri Sv. Vidu niže Ptuja, pri Sv. Lenartu v Sl. gor., v Poličanah (za svinje) in v Brežicah. Dne 8. nov. v Selnici. Dne 10. nov. pri Sv. Martinu pod Vurbergom in v Imenem (za svinje). Dne 11. nov. v Oplotnici, na Laškem, v Lipnici, Hočah, Ormožu, na Bregu pri Ptuj (za svinje), pri Sv. Mohorju, v Sromljah, v Šmartnu pri Sl. Gradcu, pri Sv. Martinu na Paki in v Marenbergu.

Loterijske številke.

Gradec 30. oktobra 1897; 57, 85, 82, 31, 65
Dunaj " " " 3, 73, 14, 67, 61

Melusine- ustna in zobna voda

deluje izobno proti zobobolu, gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga lekarna pri Mariji Pomagaj

M. Leustek

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta. (221) 10—3

Zaloga vseh domačih preskušanih zdravil, katera se po časopisih in cenikih priporočajo. Pošilja se na vse strani z obratno pošto.

Umetni mlin na valjarje

pri Sv. Petru v Savinjski dolini

je zelo ceno in pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji prodati ali v najem dati.

Pojasnila daja njegov lastnik J. Metz, Dunaj 1/2 Unt. Donaustrasse 9. ali pa pri Sv. Petru v Savinjski dolini. (255) 3—1

Ker mi je bilo proti svojemu nameravanju danes z bok nujnosti odpotovati, poslaljam se tem potom od vseh blagih prijateljev, znancev in somišljenikov najprisrčneje.

Zdravstvujte!

(250) 1

J. N. Peteršič.

Dr. Franc Jurtéla
naznanja, da ima svojo odvetniško pisarnico v Ptuj, v novem hramu „*Posojilnice*“, Florijanske ulice št. 2, I. nadstropje.
Na Ptuj, dne 2. novembra 1897.
(252) 3—1

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem z dnem 1. novembra t. l. prevzel gostilno v „*Narodnem domu*“ v Celji.

Priporočam se sl. občinstvu za mnogobrojni obisk in zagotavljam vedno dobre, točne in solidne postrežbe. Na razpolago imam najboljše domače in graško pivo, pristna vina in najkuskusneje jedila.

Za sl. potovalno občinstvo je urejenih 9 sob z vsem komfortom.

Mnogoletno poslovanje kot hotelir po velikih mestih vsposoblja me do pičice izpolniti dane obljube in upam, da se bode sl. občinstvo samo o tem uverilo. Z velespoštovanjem

Aleksander Heger,

gostilničar

(251) 1

v „*Narodnem domu*“ v Celji.

J. N. Peteršič, Ptuj

nasproti velike vojašnice

(Ungerthorgasse št. 6) zraven pošte

trgovina knjig, papirja, galanterijskega in norimberškega blaga, pisalnega in risalnega orodja,

priporoča p. t. pisarnam, č. duhovščini g. učiteljem, slav. občinam, slav. krajn. šol. svetom, slav. društvam, kakor vsem gosp. trgovcem in slav. občinstvu svojo novo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatoga papirja (za cvetlice), za vezanje knjig itd.

Zalogo raznih sedaj novo upeljanih pisank in risank, dobrih svinčnikov in angleških peres.

Nadalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, radirke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah. Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah (kasetah).

Najbolje strune za citre, gosli, kitare in tamburice. Velik izbor tintnikov, albumov in okvirjev za fotografije, spomenice, žepne nože, mošnjice za denar, vsakovrstne pipe, izprehodne palice in vseh drugih v galanterijo spadajočih predmetov.

Nadejaje se, da me bode slav. občinstvo v mojem novem povzetji vsestransko podpiralo, beležim

(253) 3—1 z velespoštovanjem

J. N. Peteršič, Ptuj

Narodna trgovina

manufakturnega blaga

v „*Narodnem domu*“ v Celji

priporoča slavnemu občinstvu

svojo veliko zalogo različnega sukna, modnega

kramarskega blaga z zagotovilom solidne in

poštene postrežbe.

Svoji k svojim!

Najnovije stroje za pridelovanje ži-

vinske krme, kakor:

stroje za rezanje zmesi, reznice za repo in krompir, mline za drobljenje in mečkanje, za parjenje živinske piče, prenesljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali neemajliranim vložnem kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnoge kmetijske in domače potrebe itd. dalje

stroje za turšico lušiti (robkalnice), čistilne mline za žito, trijere-stroje izbiralnice, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe in vozeče, izdeljuje in razpošilja z jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejšem in najbolj pripoznanem izdelovanju (233) 10-3

Ph. Mayfarth & Comp.

c. kr. izrečno priv. tovarna za kmetijske stroje, livalnica za železo in parna kovačija

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

Odlikovana z nad 390-timi zlatimi in srebrnimi svetinjami. Ilustrovani katalogi z mnogimi priznanimi pisni brezplačno. — Iščejo se zastopniki in preprodalci.

Zaloga narejenih oblek za gospe in gospodične v Celji

Graška cesta (Grazerstrasse) 4.

Najnovije in najboljše blago v velikanski izbiri po najnižjih cenah.

Ženski jopiči, z kožušnimi obšitki in brez njih, zimski-empire-plašči, čepice, nararni ovratniki, kakor tudi zgotovljene krznine (kožuhovine), ženska krila v mnogih barvah in vrstah, volnene jope (bluze) v mnogobrojnih izberah.

Po doposlanih merah najatančnejša izvedba.

Spoštovanjem

(247) 5-2 **Karol Roessner.**

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: hmelj, oves, pšenico, rž, ječmen, jabolke, hruške, divji in pravi kostanj, belice, (Preiselber) mališno štupo, suhe gobe, maline, bezgovo gobo, mecesno gobo, želod vsake vrste itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah in tudi

strd ali med vsako množino po najvišjih cenah.

(159) 52-15 z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Učenca

s primerno šolsko oliko sprejme tako v učenje

Ivan Peteršič

(249) 3-2

trgovec v Ptuj.

Prodaja se

prostovoljno velik vrt

(zdaj hmeljišče) v obsegu 2 1/2 oralov tik glavne ceste nasproti farne cerkve na najlepšem prostoru

v „Žalskem trgu“. To zemljišče ima krasno lego in zelo ugodno za razne stavbe, posebno pa za prodajalno, gostilno ali katere druge obrti. Isti posestnik p. nuja ob jednom tudi 3 travnike (6 oralov) bližu Žalca v prodajo.

Podrobnosti se izvedo v trgovini gospd.

(248) 3-2

Širce v Grižah pri Celji.

V najem

se da lepa trgovska hiša

z jednim nadstropjem z lepo trgovino, stanovanjem in vsemi k trgovini pripadajočimi poslopji in magacini. Poleg vrt in hlevi Trgovina je občeznana kot jedna najboljših. Več se izve pri

oskrbništvu graščine Žusem (Süßenheim)

(244) 3-2

p. Loka pri Žusemu.

Gospodje

kateri si žele po najnovejši angleški in fran- (64) 10-1 coski modri izvršene

svršnike, izprehodne, salonske in obleke s frakom, kakor tudi vsakovrstne druge obleke za gospode in dečke

obrnejo se naj na modno in konfekcijsko obrt

JOSIPA HOČEVARJA

v Celji, Graška cesta št. 19

kateri postreza vedno z najboljšim blagom ter najnižjimi cenami.

Velika izber tu- in inozemskega blaga vedno v zalogi.

Naročila po meri izvršujejo se točno.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v lekarni pri Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljše sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času dá odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaajo — Izmed mnogih zahval navajam tu samo naslednjo:

„Velecenenjeni gospod lekarnar!

Pošljite mi se tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanec. Jaz sem od dveh steklenic od neznosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočal bom ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t.j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri nosi to varstveno znamko. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vse kraje in sicer proti predplačilu (priračunši 20 kr. za zametek) ali pa po poštnem povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštine pristo. Lekarna pri Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik
v Celji

ordinuje za zobobolne vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v Celji

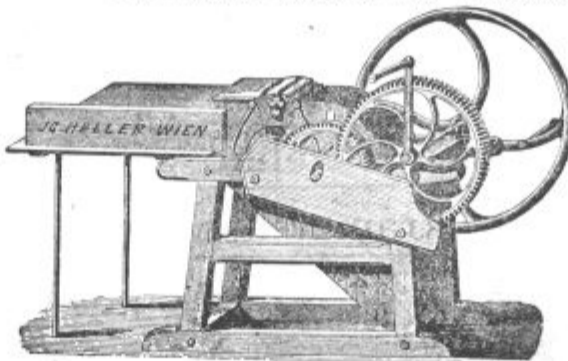
Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in emalom po americkanskem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev. (10) 24.

Vse stroje za poljedelstvo

Vnovič znižane cene!

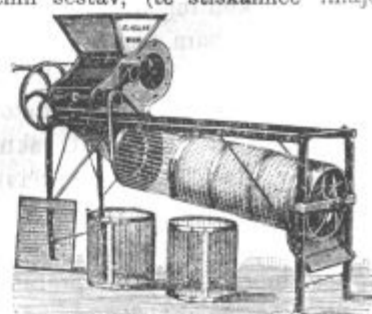
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične (vodovodne) preše.

Slamozreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah.

Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju II, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo. — Pred ponarejanjem se je treba varovati.